

Եւ իրօք մեր շարականները ընդհանրապէս բղխած են ազգային Ս. Հօր մը գրուածներէն, բայց անոր պակասութեամբ ուրիշ ազգերու եկեղեցւոյ հարը մատակարարած են երգին ատաղձը: Ընդհանուր շարականներու կատարուած փոխանակութիւններէն կը հետեի որ հայ հոգեւորականութեան մէջ լուեկայն հաւանութիւն մ'եղած ըլլայ, որ երբ ազգային վարդապետ մը ներկայանար առուր պատշաճի ճառով մը՝ զայն անմիջապէս երգի առնէին, նշանակելով իսկոյն անոր պատշաճ տեղը շարականցին մէջ:

Այս կերպով միայն կը բացատրուի շատ մը շարականներու խափանումն եւ փոխանակութիւնը:

Այս սկզբունքին այլասերումն է որ ունեցանք ԺԱ-ԺԲ: Դարերուն մէջ, երբ յունատեցութեան զգացումները այնքան զօրացան, որ առանց ուղղութեան մը՝ վանականները մերժեցին եւ վերածեցին ժամասացութեան կարգերը, ձեռնադրութեան կանոնները են. որովհետեւ շատ յունանման էին, վտանգ՝ որուն առջին առաւ ճարտարութեամբ Ս. Ն. Շնորհալին¹:

Հ. Լ. ԱԹՃԵԱՆ

Շարտնակելի

1. Այս մասին երկարօրէն պիտի խօսինք «Պատկերներ կաթողիկոսներ» մեր յօդուածներու շարքին մէջ:

Ա Ռ Ա Ծ Ք

— Ճշմարիտ է՞ որ մարդիկ աւելի բարի են աղքատութեան մէջ՝ քան թէ հարստութեան մէջ:

Վոլդրնարկ:

— Բանաստեղծութեան մէջ արդիութիւնը հնութիւն է, առաջնութիւնը միշտ նոր է:

Գարստալի

ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ՏՈՒՄԱՐԻ

▷ ◻ ◁

Տալիններ առաջ, 1884էն սկսեալ, երբ կամիլլոս Փլամարիոն նոր տումարի մը նորոգութեան ծրագիրը հրատարակեց՝ հարկաւոր անձինք իրենց գաղափարներն յայտնեցին եւ մինչեւ հիմա իսկ կը յայտնեն:

Ինչո՞ւ ոչ մին գործադրելի չեղաւ. պատահան յայտնի է, վասն զի եւ ոչ մին կը գոհացնէր խնդրեալ նոր տումարին պահանջումներն:

Յետ այնքան անօգուտ փորձերու, կըրնանք յանդգնել ներկայացնելու նոր ծրագիր մը որ ամէնէն ընդունելի ըլլայ: Մենք այնքան յաւակնոտ չենք, բայց համագումար ենք որ մեր հակիրճ ուսումնասիրութիւնը պիտի ծառայէ օգտակար կերպով մեն միտքերը լուսաւորելու եւ պիտի օգնէ այս կարեւոր խնդրոյն լուծման գաղտնիքը գտնելու:

Մեզի անօգուտ կ'երևի այս խնդրոյն պատմութիւնն ընել, քանի որ ամէն ոք կրնայ ունենալ իւր դիմացը կամիլլոս Փլամարիոնի «Curiosité de la science» գրքոյն, որոյ մէջ գեղեցիկ եւ ընդարձակ բացատրուած է ամենայն ինչ:

Հոս՝ մէջ կը բերեմ միայն առաջարկուած խնդիրն: Ահա հեղինակին խօսքերուն թարգմանութիւնը. («Տումարի» նորոգութիւնը՝ զոր մենք կ'առաջարկենք, գլխաւորաբար կը կայանայ տալու տուն մարին այն պարզութիւնը եւ մանաւանդ այն միօրինակութիւնը, որ իրեն կը պակսին եւ ասոր համար փափաք կը յայտնենք՝ որ իրարու յաջորդող բոլոր տարիները մէկմէկու նման ըլլան, որքան որ կարելի է, այնպէս որ տարւոյն 365 օրերն իյնան անփոփոխ կերպով շաբթուն մի եւ նոյն օրերուն, ինչպէս որ էին նախորդ տարիներուն մէջ»:

Տումարի նորոգութիւնը կամ լաւ եւ համաձայնութիւնը կը կայանայ գլխաւորապէս երկու հակառակ տարրերէն: